

دفع پروتئین از کلیه‌ها

هفته‌های گذشته در مورد ادم یا خیز بحث شد و 2 بیماری که علت اصلی این مشکل هستند، توضیح داده شد. نارسایی قلبی بیمار را دچار ورم هر دو پا می‌کند و بیماری انسداد وریدها معمولا ورم در یک طرف بدن ایجاد می‌شود.

جام جم آنالین: هفته‌های گذشته در مورد ادم یا خیز بحث شد و 2 بیماری که علت اصلی این مشکل هستند، توضیح داده شد. نارسایی قلبی بیمار را دچار ورم هر دو پا می‌کند و بیماری انسداد وریدها معمولا ورم در یک طرف بدن ایجاد می‌شود.

این هفته در مورد یکی دیگر از علل ادم توضیح داده خواهد شد. دفع پروتئین از کلیه‌ها وقتی به میزان زیاد ایجاد شود باعث کم شدن مقدار پروتئین در خون شده و پلاسما از رگ‌ها بیرون می‌آید و باعث ورم می‌شود.

همان‌گونه که در مباحث قبل توضیح داده شد، آلبومین مهم‌ترین پروتئین در گردش خون است که مانند چسب مایع پلاسما را داخل رگ‌ها نگه می‌دارد.

مایع خون یا پلاسما در کلیه‌ها تصفیه می‌شود و مواد زائد را از دست می‌دهد. در حالت عادی در حین تصفیه پلاسما در کلیه‌ها سدی وجود دارد که مانع از خروج آلبومین از پلاسما به داخل فضای ادراری می‌شود و بدین ترتیب در حالت عادی ادرار عاری از پروتئین یا آلبومین است، البته در شرایط خاصی مثل ورزش سنگین یا وجود عفونت ادرار مقدار کمی آلبومین در ادرار دفع می‌شود که معمولا توسط بدن جبران می‌شود.

اما بیماری‌هایی وجود دارند که در آنها کارایی سد خونی - ادراری در کلیه از بین می‌رود و آلبومین به مقدار زیاد در ادرار وارد شده و دفع می‌شود. در این حالت کبد شروع به تولید بیشتر آلبومین و این نقیصه را تا حدی جبران می‌کند.

وقتی کبد دیگر نتواند از پس مقدار زیاد آلبومین دفع شده برآید آن وقت مقدار آلبومین خون کم شده و کم‌کم پلاسما از داخل رگ‌ها به فضای زیر پوست تراوش می‌کند و ورم ایجاد می‌شود. ورم ناشی از دفع پروتئین برخلاف دو بیماری‌ای که قبلا توصیف شد، ورم عمومی است یعنی صبح که فرد از خواب بیدار می‌شود پف کرده و معمولا زیرپلک‌هایش کاملا ورم کرده است.

قدم اول در بررسی بیماری که دچار دفع پروتئین است، اندازه‌گیری مقدار پروتئین در ادرار یک شبانه روز کامل است. این کار اگر چه کمی پر دردسر است ولی باید حتما در بررسی‌ها انجام شود. در این حالت بیمار صبح روز اول ادرارش را دور می‌ریزد و پس از آن تا 24 ساعت یعنی صبح فردا هر بار ادرارش را در ظرفی که از آزمایشگاه گرفته، جمع می‌کند. صبح فردا پس از جمع کردن ادرار صبحگاهی آن را به آزمایشگاه می‌برد.

برای بیماری که دچار ورم در تمام بدن شده است، اگر آلبومین در ادرار 24 ساعته بیشتر از 3/5 گرم باشد بیماری نفروتیک (بیماری دفع شدید پروتئین از کلیه‌ها) را مطرح می‌سازد که باید با روش‌های تشخیصی - تکمیلی نوع بیماری کلیه را مشخص کرد. وجود یا فقدان گلبول‌های قرمز و گلبول‌های سفید در ادرار بیمارانی که پروتئین دفع می‌کنند نیز در تشخیص بیماری اهمیت دارد. توصیه این است که در این شرایط بیماران به نفرولوژیست (فوق تخصص بیماری‌های کلیه) برای اقدامات تکمیلی مراجعه کنند.

دکتر رضا کریمی

متخصص بیماری‌های داخلی